

||| månadens epiztel

Afrikansk svinpest närmar sig Sverige allt mer, och SVA uppmanar veterinärkåren till ökad uppmär-

samhet och skärpta smittskyddsrutiner. Epizteln rapporterar också om en mjältbrandsmisstanke som visade sig vara piroplasmos och om att Sverige nu officiellt är fritt från bovin virusdiarré. Texten är sammansatt av Mikael Propst, SVA.

AFRIKANSK SVINPEST – ALLT NÄRMARE SVERIGE

Utvecklingen i Polen och Baltikum, med afrikansk svinpest som sprider sig bland såväl tamgris som vildsvin blir allt mer oroande. Att denna fruktade sjukdom skulle spridas till Sverige har länge ansetts som högst osannolikt, men med tanke på spridningen av sjukdomen inom EU de senaste månaderna är risken idag en realitet. Gott smittskydd i grisbesättningar och ökad medvetenhet om hur smittan sprids kan minska risken att svenska grisar smittas.

Afrikansk svinpest är en mycket allvarlig virussjukdom som drabbar tamgrisar och vildsvin. Dödligheten är hög och det finns inget vaccin eller botemedel. Sjukdomen har aldrig förekommit i Sverige och lyder under epizootilagen. Om smittan påträffas här i landet skulle bekämpningsåtgärder sättas in i enlighet med gällande EU-lagstiftning. Det skulle innebära avlivning av infekterade djurgrupper, ökade övervakningsinsatser och restriktioner för bland annat handel och transporter av djur, med stora ekonomiska konsekvenser som följd. När smittan den svenska vildsvinsstammen skulle det dessutom få konsekvenser för jakt och viltvård.

Även om kontrollåtgärder hade satts in i

FOTO: ENIKA CHENAI, SVA

Resultatet av afrikansk svinpest på landsbygden i Afrika. Dödligheten av sjukdomen är hög och det finns inget vaccin eller botemedel.

samtliga fall under utbredningen av sjukdomen i östra Europa, med skydds- och restriktionszoner liksom förbud mot jakt, djurmarknader och transport av levande grisar inom zonerna, antyder utvecklingen att situationen inte längre är under kontroll. Att infekterade vildsvin och

tamgrisar påvisas långt utanför tidigare restriktionsområde och att afrikansk svinpest nått den kommersiella tamgrissektorn gör att sjukdomspridningens omfattning inte längre kan antas vara begränsad.

Mest troligt är att smittan skulle kunna komma in i Sverige via smittat matavfall eller smittade köttprodukter. För att hålla smittan borta från svenska grisar krävs ökad vaksamhet och medvetenhet om denna smittväg så att tamgrisar inte kommer i kontakt med sådana produkter, eller med vildsvin som kan ha smittats genom att äta sådant avfall. Som alltid är goda smittskyddsrutiner för personal, besökare och utrustning i grisbesättningar av största vikt.

SVAG MJÄLTBRANDSMISSTANKE VAR PIROPLASMOS

En veterinär kontaktade SVA angående en dikobesättning utanför Västerås med ca 100 kor. Under sommaren hade tre kor dött i samma grupp, men de var kadaveröst förändrade och skickades därför aldrig till obduktion. Nu var en ko dålig och djurägaren ville skicka den till obduktion om den dog. Strax därefter upptäcktes ytterligare en död ko på samma bete.

Inga tydliga symtom som tydde på mjältbrand kunde observeras, men eftersom flera djur dött på bete där det tidigare inte varit pro-

blem med dödlighet togs prov för att utesluta mjältbrand. Samtidigt togs också prover för piroplasmos. Djuren var negativa för mjältbrand, men positiva för piroplasmos.

SVENSKA NÖTKREATUR NU FRIA FRÅN BVD

Växa Sverige har meddelat att svenska nötkreatursbesättningar nu är fria från virusjukdomen bovin virusdiarré (BVD).

1993 startade näringen ett frivilligt bekämpningsprogram för att utrota BVD. När programmet började fanns BVD på hälften av alla svenska nötgårdar och orsakade fruktsamhetsproblem hos korna, dålig kalvhälsa och sänkt immunförsvar, vilket ledde till höga kostnader för djurägarna. 2002 beslutade Jordbruksverket om obligatorisk bekämpning och anmälningsplikt för att Sverige skulle kunna bli helt fritt från sjukdomen.

Den stora utmaningen framöver är att undvika nyintroduktion och vidare spridning. Det finns ingen möjlighet för myndigheterna att kräva av andra EU-länder att djuren ska vara BVD-fria vid införsel till Sverige utan det hänger som hittills helt på djurägarna. Aktiv övervakning kommer att behövas men också en fortsatt vaksamhet inom veterinärkåren, framför allt vid fruktsamhets- och kalvhälsoproblem. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

noterat

Nygamla krafttag mot antibiotikaresistensen

■ ■ EU-kommissionen lade den 12 september fram det så kallade "veterinärmedicinska paketet" som man hoppas ska få bukt med antibiotikaresistenta bakterier inom djurhållningen i EU. Bland kraven i lagförslaget finns ett nytt system för att samla in uppgifter om hur djurmediciner används i Europa. Dessutom innehåller förslaget en begränsning för veterinärer att själva sälja den medicin som de förskriver. Dessa båda åtgärder föreslogs av Marit Paulsen (FP) redan 2011.

– För tre år sedan fick jag Europaparlamentets breda stöd för mitt krav på bättre kontroll av hur, när och varför medicin ges till våra djur i Europa. Vi har idag hyfsad koll på hur mycket som säljs men har ingen aning om hur mycket som används, och det är ju ohållbart. Det är därför mycket bra att EU-kommissionen nu anammat detta, säger Marit Paulsen.

För tre år sedan föreslog Marit Paulsen också att veterinärer inte skulle få sälja den medicin som de förskriver. Erfarenheter från Danmark visade nämligen att man på detta sätt fått ner

Marit Paulsen föreslog redan 2011 att veterinärer i EU inte själva ska få sälja den medicin de förskriver.

antibiotikaanvändningen. Den gången stoppades förslaget, men nu tar alltså EU-kommissionen upp det på nytt.

Källa: pressmeddelande från Folkpartiet den 12 september. ■